

Nhạc sĩ Dương Thiệu Tước và mối tình đầu

Tác Giả: Đoàn D ghi chép

Thứ Sáu, 02 Tháng 9 Năm 2011 20:32

Ngß Lan, dòng suối i t vßng, mßt thu hß dßu ánh vàng. Ngß Lan, nhßnh lißu nghiêng nghiêng, tà mßy cánh phong, nßng thß m ngoài song...

Thßa quý bßn, đßu tháng 06/2010, bßn bè nßc ngoài có mail cho Đoàn D mßt bài cßa ông Nam Minh Bách ở Virginia, cháu gßi Nhạc sĩ Dương Thiệu Tước bßng bác hß. Thßy bài này có nhißu đß m đß c bißt có lß nhißu ngß i chßa bißt vß vß Nhạc sĩ tài hoa, sáng tác nhßng bßn nhß c rßt hay, bßn nào cũng trß thành bßt hß nhßng rßt kín tißng đó, Đoàn D bßn nghiên cßu thêm rßi mßn phép ông Nam Minh Bách thußt lß đß quý bßn rß. Sau đây là lßi kß cßa tác giß Nam Minh Bách vßi sß đßng góp bß sung cßa Đoàn D. Xin mßi quý bßn thßng thßc.

Dương Thiệu Tước & mối tình đầu

Năm 2000, tôi vß thăm Hà Nßi, bßn bè cho đß c mßt bài báo trên tß Công An, bài này đã tßng làm dß lußn dân chúng Hà Nßi lúc đó xôn xao. Nhân dßp năm thß 5 kß nißm ngày vĩnh bißt Nhạc sĩ Dương Thiệu Tước, ông đß c ca ngß i là mßt Nhạc sĩ đã có công hòa hßp cß nhß c và tân nhß c, đßt nßn móng cho tân nhß c Vißt Nam phát trißn mßnh mß cho tßi ngày nay. Và trong mßy dòng tißu sß, bài báo đó có nhß c tßi mßi tình đßu cßa chàng trai "con cß Thßng tá Hßng Yên Dương Tß Nhu" và nàng con gái con cß Tßng đß c Hßng Yên Vi Văn Đßnh. Chàng và nàng yêu nhau thß m thißt và hai gia đình đã trao đßi trßu cau, nhßng tình duyên cßa hß dang dß vì có mßt chàng trai bßng cßp đßy mình nhào vô, loßi đß c anh chàng Nhạc sĩ tài hoa nhßng lúc đó chßa nßi tißng này ra khßi vòng chißn.

Nhà c sĩ D ng Thi u T c và m i tình đ u

Tác Giả: Đoàn D ghi chép

Thứ Sáu, 02 Tháng 9 Năm 2011 20:32

Theo báo Công An, con ng i có di m phúc chi m đ c nàng là chàng bác sĩ tây h c t Paris tr v , h H Đ c, con c a m t v đ i th n l n nh t tri u đình Hu .

Sau khi t báo tung ra, gia đình H Đ c ph n ng ngay l p t c. Bà Vi Kim Phú - t c H Đ c Di phu nhân, con gái c a v c u T ng đ c H ng Yên và Thái Bình Vi Văn Đ nh ngày tr c - nói r ng nhà báo nói láo ăn ti n, bà không h có chuy n nh n tr u cau, sêu t t hay đính hôn v i Nhà c sĩ D ng Thi u T c bao gi c .

Báo Công An im l ng không tr l i, vì h H Đ c c th i Pháp thu c l n th i này v n r t m nh, chính t báo này đã t ng có bài đ cao Qu n công H Đ c Trung - Th ng th b L , "qu c tr ng" (b v) vua Kh i Đ nh, thân sinh c a Bác sĩ H Đ c Di - là nhà chí sĩ ái qu c. Bác sĩ H Đ c Di tr c đây là ng i sáng l p đ ng th i cũng là Khoa tr ng Đ i Y khoa Hà N i. Còn "l nh ái" H Th Lan - con gái c a Bác sĩ H Đ c Di - năm 2000 đang là V tr ng V Báo chí và cũng là v c a Vũ Khoan, Bí th Trung ng Đ ng, Phó Th t ng chính ph CS Hà N i.

Nh ng t báo không xin l i, cũng không đính chính, b i vì h ch l m có... m t n a. T ng đ c Vi Văn Đ nh có hai ng i con gái. Ng i em là Vi Kim Phú, l y Bác sĩ H Đ c Di năm 1935 khi m i 17 tu i. Ng i ch là Vi Kim Ng c, l y Giáo s Nguy n Văn Huyền, Ti n sĩ Văn ch ng Đ i h c Sorbonne, t Pháp v , c i vào năm 1936, khi nàng 20 tu i. Báo Công An l m ch ng i tr l i tr u cau cho Nhà c sĩ D ng Thi u T c là bà ch , v ông Nguy n Văn Huyền, ch không ph i bà em, v Bác sĩ H Đ c Di. C hai ch em đ u đ p l ng l y nh nhau và đ u n i ti ng B c Hà v nhan s c cũng nh v gia th . Đ n năm 1944, m t ng i cháu n i c a ông Vi Văn Đ nh tên Vi Nguy t H , 15 tu i, đ c g cho Bác sĩ Tôn Th t Tùng (sau này làm Th tr ng B Y t Vi t Minh). Năm 1946, khi bà Vi Nguy t H sinh con trai đ u lòng v vùng th ng du B c Vi t, ông H đ n thăm và đ t tên là Tôn Th t Bách (sau này cũng là bác sĩ, m i m t t i Hà N i cách đây hai năm).

Dân chúng Hà N i không ai l gi ông Nguy n Văn Huyền, B tr ng Giáo d c 30 năm c a chính ph Ph m Văn Đ ng. H i th p niên 30, h g i ông Nguy n Văn Huyền và ng i b n c a ông tên Nguy n M nh T ng là "Nghè Huyền" và "Nghè T ng", vì hai ông đ u đ u ti n sĩ bên Pháp.

Báo Công An nói l n v ng i nh n tr u cau c a Nhà c sĩ D ng Thi u T c. Bà Vi Kim Phú (bà em), phu nhân c a c Bác sĩ H Đ c Di ph n ng. Thiên h bàn tán quá vì h bi t ng i tr tr u cau là bà Vi Kim Ng c (bà ch), v c a ông "Nghè Huyền" h Nguy n. Đ n l t con cháu h Nguy n ra tay. Ch con cháu thôi, b i vì năm 2000 nh ng ng i trong cu c đã thành thiên c . Bà Nguy n Kim H nh, con gái c a ông bà Nguy n Văn Huyền-Vi Kim Ng c, xu t b n cu n sách "H i c v Nguy n Văn Huyền", trong đó có trích nh ng đ n nh t ký c a thân m u, t c bà Kim Ng c:

"Cha m tôi làm đám c i v i nhau vào ngày 12/4/1936. M tôi ghi l i nh ng ngày đ u quen bi t gi a cha và m trong nh t ký nh sau:

Nhà c sĩ D ng Thi u T c và m i tình đ u

Tác Giả: Đoàn D ghi chép

Thứ Sáu, 02 Tháng 9 Năm 2011 20:32

"Em đi ch i cùng cha m vào Hu , kh p Trung K r i L c t nh Cao Mên, Thái Lan... Nhi u khách qu c t tr m tr khen ng i em là giai nhân".

"Đôi ta g p nhau ở Hu , trong l h i Nam Giao. Sau đó em ti c không t bi t anh. Khi lên xe, cha đ a th c a anh do anh To i trao giùm (t c bác Phan K To i, ch ng cô Mão là ch c a cha tôi - K.H nh) cho em xem. Đó là th c u hôn gi a anh và em".

"Sau đó bà ngo i m y l n nh n đi n t Hà N i g i vào c u hôn.Khi có th tr c ti p c a anh vi t cho ông ngo i g i l i thăm em "ng i đáng yêu nh t" thì em m i nh n l i cho nhà trai xu ng Thái Bình c u hôn".

Tác gi Kim H nh ghi ti p:

"M tôi k là năm m tôi 16 tu i, ông ngo i tôi nh n l i g m tôi cho ng i h D ng Thi u. Năm 19 tu i, khi bi t đ u này, m tôi nh t đ nh đòi ông tôi ph i tr l i sêu t t ba năm. Vì m tôi không ch p nh n cha m đ t đầu con ng i đ y. M tôi ghét cay ghét đ ng chuy n năm thê b y thi p trong ch đ phong ki n".

"Năm 1977, sau khi cha tôi m t đ c 2 năm, m tôi vi t: " c m c a em khi đôi tám xuân xanh là quy t ch n ng i tài đ c m i trao thân. N u không g p đ c nam nhi hào hùng đó thì m t mình su t đ i. Th mà em đã m n nguy n".

Và trang sau, nh t ký nh c t i Nhà c sĩ D ng Thi u T c:

"Năm 1976, đ c tin c a m t ng i b n cũ ở Đà L t nói r ng có g p ông D ng Thi u T c và v c a ông là bà Minh Trang lên ch i Đà L t".

Đ o n này r t s l c, hình nh vô tình nh t i thì ghi nh t ký v y thôi, không có gì quan tr ng.

Trong cu n "H i c v Nguy n Văn Huyền", nói v Nhà c sĩ D ng Thi u T c, tác gi Kim H nh ghi: "Bác T c là cháu n i c Nghè D ng Khuê, chúng tôi th ng g i là bác C T c, không th ví v i ng i đã đ u Ti n sĩ Văn ch ng Đ i h c Sorbonne, B tr ng Giáo D c 30 năm. Năm 1954, bác đi c vào trong Nam, làm ch s Ban Âm nh c Đài Phát thanh Sài Gòn, c đ i s ng thanh b ch và r t l ng thi n".

R t rõ, nh v y ng i quen bi t Nhà c sĩ D ng Thi u T c là "bà ch " Vi Kim Ng c, v ông Nguy n Văn Huyền, ch không ph i "bà em" Vi Kim Phú, v c a Bác sĩ H Đ c Di. B y gi chúng ta th xem xét v v Nhà c sĩ tác gi Đem Tàn B n Ng , n Nghĩa Sinh Thành..., nh t là b n Ng c Lan đ c ông sáng tác v i nhi u k ni m. Ông th ng gi i thích v i các ca sĩ là hai ch Ng c Lan vi t hoa, nh ng ít ng i i hi u, đa s đ u nghĩ r ng ông ca ng i loài hoa ng c lan.

Ti u s Nhà c sĩ D ng Thi u T c

Nhạc sĩ Đỗ Ngọc Thiệu Tịch và mối tình đầu

Tác Giả: Đoàn D ghi chép

Thứ Sáu, 02 Tháng 9 Năm 2011 20:32

Nhạc sĩ Đỗ Ngọc Thiệu Tịch (1915-1995) quê làng Vân Đình, huyện Sơn Lãng, phủ Ứng Hòa, tỉnh Hà Đông (nay là một quận của Hà Nội). Xuất thân trong một gia đình Nho học truyền thống, ông là cháu nội của nghệ nhân Vân Đình Đỗ Ngọc Khuê, nguyên Đốc học tỉnh Nam Định, tác giả bài hát nói "Hàng Hàng Tuyết Tuyết" danh tiếng, đến nay các nghệ sĩ hát cải lương vẫn còn sử dụng. Và ông cũng là bác ruột của Nhạc sĩ Đỗ Ngọc Thiệu hiện nay.

Thuở nhỏ ông học tại Hà Nội. Trong thập niên 1930, ông gia nhập nhóm nghệ sĩ tài tử Myosotis (Hoa Lưu ly) gồm Thẩm Oánh, Lê Yên, Vũ Khánh... Đỗ Ngọc Thiệu Tịch cũng là người có sáng kiến soạn "nhạc Tây theo điệu ta". Nhạc nghiệp phong phú của ông thuộc về lĩnh vực âm nhạc Pháp. Mặc dù theo học nhạc Tây, nhưng nhạc của ông vẫn thấm đượm tinh thần dân tộc. Trong một tác phẩm viết tay, ông ghi ý: "Theo tôi, tân nhạc Việt Nam phải thể hiện rõ cá tính Việt Nam. Để đạt được điều này, người sáng tác phải hiểu rõ nhạc Việt qua cách học nhạc của người.".

Ông di cư vào Nam năm 1954. Tại Sài Gòn, ông làm chức vụ Phòng Văn nghệ Đài Phát thanh Sài Gòn, đồng thời đảm nhiệm làm giáo sư dạy Tây Ban Cầm tại trường Quốc Gia Âm Nhạc. Sau năm 1975, nhạc của ông bị cấm và ông cũng không được dạy tại trường Quốc Gia Âm Nhạc nữa.

Vợ chính thức cũng là vợ đầu của ông là bà Lưu Ngọc Thơ Thuần, hiện con cái đang sống tại Đức và Hoa Kỳ. Vợ sau của ông là bà Minh Trang, một ca sĩ nổi tiếng thập niên 1950, có con riêng là ca sĩ Quốc Giao. Đầu thập niên 1980, ông vợ chung sống với bà Nguyễn Thị Nga tại quận Bình Thạnh, có một con với bà này và được bà chăm sóc chu đáo.

Ông mất ngày 01 tháng 08 năm 1995 tại Sài Gòn. Gần đây, sau khi biết mất, nhạc của ông đã được lưu hành lại trên khắp Việt Nam và ông trở thành ca sĩ.

Các sáng tác nổi tiếng của ông gồm: Áng Mây Chiếu, Bên Xuân Xanh, Bóng Chiếu Xưa, Cảnh Bên Lòng Gió, Chiếu (phần hát Dân tộc), Đêm Tàn Bên Ngõ, Kíp Hoa, Ngõ C Lan, Ôi Quê Xưa, Bên Nghĩa Sinh Thành, Thuyền Mỏ, Tiếng Xưa, Nhạc Hội Chiếu Thu.

Mối tình đầu

Năm đó là đầu thập niên 1930, ở tỉnh Yên Bái, chàng 18 tuổi và nàng 17 tuổi. Chàng là con của Thủ trưởng tá Đỗ Ngọc Tịch, sau này lên Bộ trưởng (cơ quan hành chính; còn thời trẻ thì trông coi toàn bộ, cơ quan dân sinh, an ninh liên các quan liên trong tỉnh; Bộ trưởng thời trẻ ông viết phó tỉnh trưởng hành chính - ĐD), và nàng là con của Tỉnh trưởng Vi Văn Định. Hai gia đình sống gần nhau, phía trước là một chiếc hồ rộng lớn, ngăn đôi bên một con đường nhỏ, hai bên hồ thông nhau bằng một con lạch, có một chiếc cầu gỗ vồng cao lên bắc ngang qua, sơn màu đỏ. Quang cảnh rất tĩnh mịch, rất nên thơ, nhất là khi có ánh trăng êm dịu tỏa xuống.

Chiều cầu trên hồ là nơi trẻ con vui chơi, câu cá khi bãi trống. Chàng học tại Hà Nội. Nàng học tại tỉnh nhà. Hai gia đình sống gần nhau, mối liên hệ chàng vợ, họ gặp nhau. Nàng đang tuổi dậy

Nhạc sĩ Đoàn Thị Xuân và mối tình đầu

Tác Giả: Đoàn Thị Xuân ghi chép

Thứ Sáu, 02 Tháng 9 Năm 2011 20:32

---

thì, cậu c k xinh đẹp, còn chàng thì khôi ngô tuấn tú, đang học trung học, cháu nội của nghệ sĩ Đoàn Thị Xuân, sống ở 7 loà nh c c k c nh c "Tây" l n nh c "ta", trong đó thông thạo nh t là Tây Ban C m (Guitare) và H Uy Di C m (Guitare Hawaïenne), l i hát r t hay, có ti ng Hà N i.

Vì c gì x y ra là ph i x y ra, chàng và nàng yêu nhau th m thi t v i s trong tr ng và b ng b t c a m i tình đ u. H Vi bi t rõ c u c cháu n i c D n g Khuê này, gia đình quan B chánh D n g T Nhu bèn đem tr u cau sang đính c.

Nh ng m i tình trong sáng đó có nh ng đám mây đen kéo t i. Nhà gái đ n đ n bi t D n g h c Tú tài ch là ph mà vì c D n g a thích nh t là h c âm nh c t i tr n g Ecole Francaise de Musique en Extrême Orient t i Hà N i, cùng v i Nguy n Xuân Khoát. Khoát chuyên v D n g c m, còn D n g chuyên v Tây Ban C m. Đ ng th i, bà m v t n g lai v i tr c giác nh y c m c a ph n cũng nh n ra nguy c cho con gái: anh chàng này đ p trai quá, đàn hát l i hay, s là m t tai h a cho con mình.

Trong khi đó, tr n g Ecole Francaise de Musique en Extrême Orient sau ba năm ho t đ ng ph i đ ng c a vì kinh t kh ng ho ng, D n g lâm vào c nh dang đ . Phía bên nhà gái có nh ng bà đã b t đ u chê bai: "C u T c m t mày sáng r , đ p trai nh Phan An T ng Ng c mà ch có b ng Diplôme, thi r t Tú tài".

R i h Vi chuy n t H ng Yên sang làm T ng đ c Thái Bình. Xa m t cách lòng, đúng lúc y thì "nghề Huyện" có s g p g . Và r i, ngày 14-02-1936 nàng lên xe hoa v nhà ch ng. Lúc y nàng 20 tu i còn chàng 21 tu i.

Chàng bu n, bèn đem tâm h n mình vi t thành b n nh c "Ng c Lan" b t h (xin nh c l i: nàng tên Vi Kim Ng c): Ng c Lan, dòng su i t v n g, m t thu h đ u ánh vàng. Ng c Lan, nhàn li u nghiêng nghiêng, tà m y cánh phong, n ng th m ngoài song... Nh ng mãi t i năm 1953 b n nh c này m i đ c xu t b n và ph bi n r ng rãi v i gi ng ca Thái Thanh t i Hà N i.

Nói tóm l i, chàng sinh năm 1915, yêu nhau năm 1934, tan v năm 1935, nhìn ng i yêu đi l y ch ng năm 1936, lúc y chàng 21 tu i. Còn nàng, sinh năm 1916 (kém chàng 1 tu i), yêu nhau năm 17 tu i và l y ch ng năm 20 tu i.

Suy cho cùng, hôn nhân có l là do duyên s nh ng m t ng i tính tình ngh sĩ, không coi tr ng b ng c p nh D n g Thị Xuân T c, gi s n u l t vào làm r gia đình ông Vi Văn Đ nh thì cũng khó s ng. Ông là ng i Nùng, con trai c a quan Tri châu Vi Văn Lý. Đ i v i ng i dân t c thi u s , quan Tri châu cũng gi ng nh "ông vua" v vùng th n g du. H kính tr ng ngài và tuân l i ngài r m r p ch không c n bi t Toàn quy n Pháp hay tri u đ nh Hu là ai c . Ngoài ra, ch c v này có tính cha truy n con n i. Khi Vi Văn Lý qua đ i, Vi Văn Đ nh n i nghi p và đ c Pháp chu n y cho gi ch c Tri châu. Nh ng Vi là "ông tr i con", dân chúng ng i Tày, ng i Nùng c vùng Cao B ng, L ng S n v a s v a coi ngài nh ông th n. Ngài l p r t nhi u chi n công cho... th c dân Pháp: đ p gi c n i lo n, đánh gi t nghĩa quân yêu n c ch ng Pháp... Công lao và uy tín m i ngày m t l n, ng i Pháp s n u c đ nh th , e r ng ngài s x ng

Nhà c sĩ D ng Thi u T c và m i tình đ u

Tác Giả: Đoàn D ghi chép

Thứ Sáu, 02 Tháng 9 Năm 2011 20:32

---

hùng x ng bá, chi m riêng cho mình vùng th ng du hi m tr đ l p tri u đình theo ki u Nùng Trí Cao ngày tr c thì r t nguy hi m. B i v y h "đi u h ly s n", thẳng ch c cho ngài, đ a ngài v làm t ng đ c các t nh đ ng b ng đ ngãn ng a h u ho . Bây gi chúng ta th xem sau khi v d i xuôi, ngài v n "hét ra l a" nh th nào và lý do t i sao sau khi Vi t Minh c p chính quy n năm 1945, các ông Ph m Qu nh, Ngô Đình Khôi, Khái H ng, T Thu Thâu v.v... đ u b gi t ch t, còn ngài, m t tên đ i Vi t gian, đ i tàn ác nh th mà v n t n t i mãi đ n năm 1975, khi ngài 96 tu i (ngài sinh năm 1879, m t cùng năm v i ông con r l n Nguy n Văn Huyền).

C Đ ng H u Th , nguyên Chánh th m Tòa Th ng th m Sài Gòn tr c năm 1975, hi n đ nh c t i Pháp, quê làng Hành Thi n, Nam Đ nh, k :

"Vi Văn Đ nh là ng i Nùng, làm T ng đ c H ng Yên, sau đó làm T ng đ c Thái Bình, n i ti ng h ng hách nên dân chúng r t s . Vi b t quan l i d i quy n ph i c i giày đ ngoài văn phòng m i khi vào ra m t Vi, ph t chánh t ng, lý tr ng ph i ăn bèo tây (bèo l c bình) khi Vi ra l nh v t mà sai th i h n ho c v t không h t, v n còn sót l i c các sông ngòi (bèo l c bình phát tri n r t m nh, nh t là v mùa hè, ph i v t k o t c sông ngòi - ĐĐ). Vi c m các hàng rong t 12:30 đ n 14:30 là gi c a Vi ng tr a, không đ c rao hàng khi qu y gánh hàng qua đình Vi. Có m t anh hàng ph gánh, quên m t lu t l , khi đi qua đình, rao l n, b Vi ra l nh cho lính b t vào, n n cho m t tr n r i b t ph i gánh gánh ph đi vòng chung quanh sân đình, rao t tr a đ n t i m i cho v .

Vi có ng i con trai là Vi Văn Lê, đang h c Lu t t i Pháp, là b n c a ông Nguy n Th Truy n, đ ng viên đ ng Vi t Nam Đ c L p do ông T Thu Thâu lãnh đ o. Năm 1929, Lê gia nh p đ ng Vi t Nam Đ c L p. Cây đ ng mà sinh trái ng t chẳng?

Khi T ng đ c Hà Đông Hoàng Tr ng Phu h u trí, Vi Văn Đ nh đ i qua thay th , trong dân gian truy n t ng câu: "Hoàng trùng đi, Vi trùng l i. Suy đi xét l i, Vi h i h n Hoàng". Hoàng trùng ám ch Hoàng Tr ng Phu, Vi trùng ám ch Vi Văn Đ nh. Hoàng Tr ng Phu là con trai T ng đ c Hoàng Cao Kh i và là con r T ng đ c Đ H u Ph ng Nam K , toàn nh ng tay sai khét ti ng c a Pháp c , nh ng "Vi h i h n Hoàng" thì chúng ta đ hi u T ng đ c Vi Văn Đ nh đáng s nh th nào".

Khi vi c c p chính quy n x y ra năm 1945, Vi b Vi t Minh b t nh ng ông H ch ng nh ng không gi t mà còn cho t m lính trong m t bi t th H N i, đ i ng nh th ng khách ch vì Vi là m t "ông vua Nùng" mà ông H và đ ng c a ông v n còn c n đ n. Cũng có ng i cho r ng s dĩ ông H tha ch t cho Vi, vì Vi là nh c ph c a hai nhà đ i khoa b ng đang ph c v trong chính ph Vi t Minh là Bác sĩ H Đ c Di (đ c Toàn quy n Pháp Đ ng D ng Decoux phong giáo s) và Ti n sĩ Nguy n Văn Huyền. Ngoài ra, Vi còn là ông n i c a ti u th Vi Nguy t H , v c a Bác sĩ Tôn Th t Tùng, Th tr ng Y t VM n a. Bác sĩ Tôn Th t Tùng t t nghi p Y khoa t i Pháp, r t n i ti ng v môn gi i ph u tim và gan.

Nh ng m i tình sau

Nhạc sĩ Đoàn Thị Tú và mối tình đầu

Tác Giả: Đoàn Thị Tú ghi chép

Thứ Sáu, 02 Tháng 9 Năm 2011 20:32

- Bà Đoàn Thị Tú: Sau khi mối tình đầu tan vỡ, Đoàn Thị Tú rời quê hương, gia đình có biến cố sa sút. Sau khi hết tang và Đoàn Thị Tú cũng tìm có công ăn việc làm tại Hà Nội (đầu tiên làm nhân viên trong các tiệm khiêu vũ và công tác tại Đài Pháp Á cùng Nguyễn Xuân Khoát), gia đình bèn cưới cho ông người vợ chính thức là bà Đoàn Thị Tú, nhưng người ta ít biết về bà này và cũng không hiểu nguyên nhân của sự ly tán. Hiện nay các con của bà đang sống tại Đức và Hoa Kỳ.

- Bà Minh Trang: Tên thật là Nguyễn Thị Ngọc Trâm, sinh năm 1921 (kém Đoàn Thị Tú 6 tuổi) tại Huế. Thân phụ bà là ông Nguyễn Hy, một công chức cao cấp trong Bộ Nội vụ (thống đốc tỉnh Huế và Bộ Nội vụ) của triều đình Huế. Thân mẫu bà là con gái của công chúa Mỹ Lệ (thống đốc tỉnh là Bà Chúa Nhất), chồng của Vua Thành Thái.

Trong nhà Bà Chúa Nhất có riêng một ban nhạc (loại nhạc cung đình) tại mỹ thuật và một ban ca Huế. Vì thân phụ thống đốc phải đi công cán xa trong thời gian lâu, có khi đem cả gia đình đi theo nên cô bé Ngọc Trâm thường ở nhà bà ngoại. Nhạc viện, như hình ảnh của ca nhạc đã thấm sâu vào tâm hồn cô bé từ thời thơ ấu. Mối duyên duyên cô đã thấm đượm lòng nhạc sĩ trong các điệu Nam Ai, Nam Bình, Kim Tiễn, Lưu Thủy...

Tuy thân phụ là người Quảng Ngãi nhưng thân mẫu là người Huế, dòng dõi hoàng tộc, nên "tính chất Huế" và "giọng nói Huế" hoàn toàn chiếm hồn của cô bé Ngọc Trâm. (Chúng ta nên nhớ Đoàn Thị Tú là người Bắc nhưng nhiếp ảnh gia của ông, như bản Đêm Tàn Bên Ngõ chôn hồn, mang đức tính chất Huế thì đủ hiểu ông yêu "người vợ Huế" đó như thế nào).

Thuở nhỏ, Ngọc Trâm theo học tại trường Jeanne d'Arc, một trường dòng danh tiếng Huế và bắt đầu làm quen với nhạc phím đàn dương cầm do các thầy dạy nhạc cũng học hát nã a. Lên trung học, cô theo gia đình ra Hà Nội. Vào khoảng năm 1941, thân phụ trở về nhận chức tại Bộ Nội vụ Huế, cô theo về Huế và học tại Lycée Khai Địch (sau này, thời thời Trung Hoa Ngô Đình Diệm, đổi tên là trường Quốc học Huế).

Tại Lycée Khai Địch, cô gặp Giáo sư Nhạc Quỳ - thầy dạy môn Văn chương Việt Nam và cũng là người dạy tiếng Việt cho Thái tử Bảo Long. Hai thầy trò tâm đầu ý hợp. Một cô gái Giáo sư Nhạc Quỳ là người góa vợ, đã có hai con trai, nhưng hai gia đình rất môn đăng hộ đối: cha của Giáo sư Nhạc Quỳ là con trai của Tuy Lý Vương; cha của Ngọc Trâm là con của Diên Lạc Quận công. Hai bên tiên thiên hôn nhân và sinh được hai người con, một trai, một gái. Người con trai tên Bảo Minh (vai chú của Vua Bảo Đại) người con gái tên Công nương Tôn Nữ Đoan Trang (tức ca sĩ Quỳnh Giao sau này). Bà Ngọc Trâm dùng tên hai người con ghép lại làm tên trong ngành âm nhạc của mình.

Năm 1951, Giáo sư Nhạc Quỳ đang làm Giám đốc Nha Học chánh Trung Phần thì đột nhiên biến mất, qua đời. Bà Minh Trang đem hai con vào Sài Gòn sinh sống và kiếm được chân việc làm xướng ngôn viên và làm biên tập viên tin tức (tiếng Pháp) trong Đài Pháp Á (France-Asie).

Sau việc đó bà Minh Trang trở thành ca sĩ hát sống tình cảm. Trong một chương trình ca nhạc hàng tuần của Nhạc sĩ Đoàn Thị Tú trên Đài Pháp Á, ca sĩ chính không đến hát được, bắt đầu của Minh Trang phải "hát giùm" thay thế. Bà cũng thu được có một một bản nhạc Đêm Đông của Nhạc sĩ

Nhạc sĩ Đoàn Thị Xuân và mối tình đầu

Tác Giả: Đoàn Xuân ghi chép

Thứ Sáu, 02 Tháng 9 Năm 2011 20:32

Nguyễn Văn Thiệu là tiếng Việt, còn ngoài ra là thuộc tiếng Pháp (bà ruột gọi tiếng Pháp). Mà chuyện trình của Đoàn Xuân là tiếng Việt, vậy là Minh Trang bèn hát "Đêm Đông".

Nhà guitar ca thiên phú và cái "duyên" bất ngờ nói trên, dù nói Minh Trang trở thành một ca sĩ chính của Đài Pháp Á (sau này là Đài Phát Thanh Quốc Gia tại Sài Gòn). Tuy vậy, Minh Trang còn đi hát khắp trên các sân khấu, một dòng trình diễn rất nhiều hành hời đó tất cả các rạp chiếu bóng trước khi cuốn phim chính được trình chiếu.

Tiếng hát của Minh Trang bay ra Hà Nội và được các Nhạc sĩ đương thời ngoài đó, như Vũ Thành, Hoàng Giác, Thẩm Oánh, Đoàn Thị Xuân, Nguyễn Văn Khánh, Nguyễn Thiệu N. v.v... yêu mến và hát theo giọng tác phẩm vào cho Minh Trang hát một cách bất ngờ.

Trong một lần Thiệu Xuân bị Việt Nguyễn Huệ Trí chủ trì ở Hà Nội, ông mời Minh Trang và nhiều nghệ sĩ khác ra hát với phần nhạc đệm của Ban Việt Nhạc. Người đương đầu Ban Việt Nhạc là Nhạc sĩ Đoàn Thị Xuân, người mà Minh Trang rất ngưỡng mộ. Họ gặp nhau và tình yêu hôn nhân.

Hai nghệ sĩ Minh Trang-Đoàn Thị Xuân kết hôn năm 1951 tại Sài Gòn nhưng vẫn sống cách xa nhau cho đến năm 1954, khi ông Đoàn Thị Xuân đi về Nam, hai sống với nhau. Họ sinh được năm người con, một trai, bốn gái: Đoàn Huệ Phong, Vân Quỳnh, Vân Khanh, Vân Hòa, Vân Dung. Cũng như Bình Minh và Đoàn Trang, các con của ông bà đều theo học trường Quốc Gia Âm Nhạc với sự điều dưỡng của Nhạc sĩ Đoàn Thị Xuân.

Sau này, Quỳnh Giao và Vân Quỳnh trở thành ca sĩ. Đoàn Huệ Phong tốt nghiệp vĩ cầm tại trường Quốc Gia Âm Nhạc còn, Bình Minh thì du học tại Pháp năm 1961 và nay giữ vị trí pianiste chính trong ban đồng hòa tấu "Staatsphilharmonie Rheinland Pfalz" của Đức.

Sau bị mất tháng 04-1975, hai cô con gái lớn đã lập gia đình thì theo gia đình nhà chồng ra đi. Ông bà Đoàn Thị Xuân và hai cô nhỏ bé kết quả. Ngoài ra, người con trai duy nhất của ông bà là ông Đoàn Huệ Phong - được gọi đi sĩ quan Thủ Đức năm 1972 - bị bắt tại một trại và cũng đang kết trong tù tại Chu Lai. Cùng lúc đó, với sự lo lắng 64 ngày/tháng nhà Giáo sư Đoàn Thị Xuân dạy Guitar classique trong trường Âm nhạc-Kịch nghệ (trường QGAN) đương Nguyễn Du, mới đi tên) cũng không được dạy nữa, nhạc thì bị cấm, cuộc sống vô cùng khó khăn.

Năm 1978, Thiệu Xuân bị Đoàn Huệ Phong được ra tù, bà nghĩ đến việc phải rời đi một nơi. Tại chuy, Nhạc sĩ Đoàn Thị Xuân lúc này đang ốm nên không thể đi. Tình hình có bao nhiêu thì tất cả cố gắng, ông đành hy sinh quả.

Bà Minh Trang cùng ba con đến Thái Lan vào cuối năm 1979, sau đó được định cư tại Virginia.

Hiện nay, bà và các con ở Quận Cam, riêng Bình Minh ở Đức và Đoàn Huệ Phong ở New York.

Năm nay, bà đã 89 tuổi (bà sinh năm 1921) nhưng tình hình vẫn còn khỏe mạnh. Bà nói: "Tôi thích nghe nhạc và theo dõi tin tức thế sự, không cần nể uổng gì cả, vì các con tôi có bát canh của nó cũng đem cho".

Nhà c sĩ D ng Thi u T c và m i tình đ u

Tác Giả: Đ oàn D ghi chép

Thứ Sáu, 02 Tháng 9 Năm 2011 20:32

Năm 1995, khi ông m t, bà và m y ng i con - k c ca sĩ Qu nh Giao - có v d đ m tang.

- Bà Nguy n Th Nga

Năm 1982, trong m t cu c nói chuy n v âm nh c Sài Gòn, ông D ng Thi u T c g p i bà Nguy n Th Nga, m t h c viên cũ t i tr ng QGAN ngày tr c, ng i v n h m và th m yêu "th y". Nay bà Nga đã có m t c s buôn bán r t t t v các s n ph m âm nh c nh ng v n còn đ c thân. Ông v s ng v i bà và có v i nhau đ c m t con trai.

Nhà c sĩ D ng Thi u T c m t ngày 01 tháng 08 năm 1995, t i Sài Gòn, th 80 tu i. Các tác ph m c a ông v n còn t n t i và s m i m i b t h v i th i gian, trong đó có b n Ng c Lan.